

Uvodnik

Igor Gregori

Boris Pahor med normo in normalnostjo

„Italijanščina in slovenščina sta del me-
ne prav tako, kot sta del Trsta“. Tako je
nekoč v intervjuju izjavil pisatelj Boris
Pahor in na tak način izpovedal svoje glo-
boko prepričanje, ki je dejansko sorodno
pojmu strpnosti, ki jo je gojil Srečko Koso-
vel: kraški pesnik je bil še kako mnenja, da
kulture sosednjega naroda niso na Sloven-
sko ponesli oziroma vsilili fašisti in kara-
binjerji, ampak sam Dante in ostali velika-
ni italijanske literature. Boris Pahor se je
namreč vselej zavedal razlike, ki ločuje kul-
turo nekega naroda od njegovih političnih
zmot: vse svoje življenje je namreč posvetil
lucidnemu obsojanju totalitarizmov in dik-
tatur (ki so neposredno skovale njegovo
usodo), kar pa se ni nikdar spreobračalo v
nepošteno ocenjevanje držav in narodov.
Trpljenje, ki ga je bil kot otrok deležen v ča-
su fašizma, boleča izkušnja nacističnih la-
gerjev, nasilen odnos jugoslovanskega reži-
ma do njegove intelektualne poštenosti so
pisatelja potrjevali v prepričanju, da v
življenju velja zasledovati le jasno željo po
Resnici. Glede na trpko dediščino 20. sto-
letja bi nedvomno lahko zapisali, da ta Re-
snica ne sme nikakor biti podvržena rela-
tivizmu, ki bi jo lahko razvedenil. Je le ena
in pika. Ta Resnica je preprosto tista, ki ose-
bo preoblikuje in jo poviša v človeka, ki lju-
bi bližnjega in spoštuje njegovo kulturno
izročilo, njegovo dostojanstvo in svobodo.
Meja, ki ločuje normo od normalnosti, je
včasih široka kot vesolje. To je še kako očit-
no v Pahorjevem zalivskem mestu, ki je bi-
lo dolga desetletja po drugi svetovni vojni
tarča načrtnih razklanosti. Mestno tkivo, ki
bi po normalni, se pravi človeški etiki, mo-
ralo sobivati v drugačnosti, je bilo pahnje-
no na različna bregova: med njima se je vr-
nila reka spominov, zamer, blodenj, osebn-
nih travm in še marsičesa, kar je poganjalo
zmotno kolo politično-spletkarskih mlinov.
Meja med normalnim kovanjem odnosov
različnih duš in ravnanjem vodilnih poli-
tičnih krogov se je širila še do nedavnega,
ko je nekdanja uprava župana Dipiazzę
odklonila Borisu Pahorju priznanje zaslu-
žnega občana le zato, ker je pisatelj v ute-
meljitvi zahteval omembo zločinov fašistič-
nega obdobja. Takratna odločitev tržaške
občine je padla ob kamnu, ki bi ga lahko
premaknila le gola Resnica ali bolj prepro-
sta kronologija zgodovinskih dogodkov, na
katero se je vedno skliceval Boris Pahor.
Končna poteza sedanje uprave župana Co-
solinija je nedvomno korak k tisti normal-
nosti, ki jo je s svojim delom vselej zasledo-
val Pahor. Njegov odnos do slovenskega je-
zika, njegova izrazita narodna in 'med-na-
rodna' visoka etika sta ponovno prišla do
izraza v njegovem nagovoru na podelitvi
naziva častnega občanstva.

/ str. 11

Našemu dragemu prijatelju v slovo! Odšel je Andrej Malnič

V 53. letu starosti je 7. avgusta umrl
naš prijatelj Andrej Malnič, direk-
tor Goriškega muzeja, etnolog in
izobraženec, ki je s svojim življenjem in
delom povezoval ljudi obeh Goric in kot
veliki Goričan z gledno skrbel za nas Slo-
vence, ki živimo
v Italiji. Andreja
smo pokopali v
Šempetru 10. av-
gusta, pogrebno
mašo so darovali
duhovniki Vinko
Paljk, Marijan
Markežič, Ciril
Metod Cej, An-
drej Vončina, pri-
soten pa je bil tu-
di g. Karel Bolči-
na. Pokojnemu
prijatelju sta v
slovo ob odpr-
tem grobu spre-
govorila sode-
lavka Inga Brezi-
gar ter naš ured-
nik Jurij Paljk. Po-
greba se je ude-
ležilo izjemno veliko ljudi. Na žalni seji v
občinski stavbi v Novi Gorici so o pokoj-
nem Andreju spregovorili župan Matej

Arčon, Ivan Bašin, Dario Stasi, Aldo Ru-
pel ter sodelavka Inga Brezigar in Jurij
Paljk, njuna govora objavljamo v tej šte-
vilki. Andreja Malniča se na prvi strani
našega časnika spominjamo zato, ker nam
je bil iskren in zvest prijatelj, saj je bil re-
den gost v uredništvu, predvsem
pa izjemen sogo-
vornik in sode-
lavec. Večkrat nam
je priskočil na po-
moč, znal je sve-
tovati, vedno in
ob vsaki prilož-
nosti je skušal po-
magati, predv-
sem pa smo ga
cenili kot duhovi-
tega in iskrenega
prijatelja, ki je
prav vsakega iz-
med nas v ured-
ništvu nagovarjal
posebej; do nas je
imel odnos, ki ga
bomo še dolgo
pogrešali.

Naj mu bo Bog dober plačnik za vse do-
bro, kar je v času svojega kratkega, a plod-
nega življenja naredil!

48. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2013

Park Finžgarjevega doma – Opčine (TS)
Dunajska cesta 35

petek, 30. avgusta

ob 16.30: dr. Vlasta Polojaz, dr. Sara Brezigar
in dr. Marijan Kravos
NOVI IZZIVI ZA MANJŠINSKO ŠOLO

sobota, 31. avgusta

ob 16.30: Evald Flisar
KDOR PREVISOKO LETA, NIZKO PADEI

nedelja, 1. septembra

ob 10. uri: dr. Branko Cestnik
CERKEV NA RAZPOTJU – 50 LET POTEM
ob 16. uri: POČASTITEV STOLETNIČE PISATELJA BORISA
PAHORJA in PODELITEV 2. PETERLINOVE NAGRADE
ob 16.15: dr. Aleš Maver
SLOVENIJA PRED PONAUVLANJEM RAZREDA

V nedeljo, 1. septembra, ob 9. uri bo za udeležence Drage **sv. maša**,
ki jo bo daroval nadškof v pokoju Alojz Uran

DSI – Ul. Donizetti 3 – 34133 Trst (Italija)
tel. +39 040 370846 – faks +39 040 633307, el. naslov: redakcija@mldatika.com

Romanje na Barbano

V ponedeljek,
2. septembra, bo
goriško-iržaško romanje
v svetišče na Barbano.
Sv. maša s procesijo
bo ob 10.30, vodil jo bo
vodi kardinal Franc Rode.

